

4 Differentiatie bij leesvaardigheid

Rubrics leesvaardigheid, niveau A1, A2, B1, B2 en C1

Leesvaardigheid Rubric A1

- Onderwerpen: concrete zaken over vertrouwde alledaagse situaties.
- Beheersingsniveau: eenvoudige mededelingen op posters, borden en in eenvoudige folders of formulieren, aankondigingen televisieprogramma's en dergelijke, betrekking hebbend op zeer alledaagse zaken dicht bij de leefwereld van de leerling.
- Tekstindeling/lay-out: heel gestructureerd, met veel visuele ondersteuning. Nog geen lange zinnen met veel verbindingswoorden, alleen als het bekendere en veel voorkomende chunks betreft.
- Tekstlengte: korte, eenvoudige teksten.

Leesvaardigheid Criteria A1	zeer goed	goed	voldoende	onvoldoende
Woordenschat en idioomkennis	Ik beheers alle woorden en uitdrukkingen die ik geleerd heb om goed te kunnen begrijpen wat ik lees. Ik begrijp ook een aantal woorden die ik nog niet in de klas geleerd heb.	Ik beheers alle woorden en uitdrukkingen die ik geleerd heb om goed te kunnen begrijpen wat ik lees.	Ik ken twee derde van de woorden en uitdrukkingen die ik geleerd heb, genoeg om in grote lijnen te begrijpen wat ik lees.	Ik ken minder dan de helft van de woorden en uitdrukkingen die ik geleerd heb en begrijp te weinig van wat ik lees.
Zinsbouw en grammatica	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Tekstinzicht	Ik begrijp de grote lijn en de details van de tekst helemaal, ik kan die in mijn eigen woorden weergeven en alle zinnen vertalen.	Ik begrijp de grote lijn en de details van de tekst, ik kan die in mijn eigen woorden weergeven.	Ik zie de grote lijn van de tekst en kan die in mijn eigen woorden weergeven.	Ik zie de grote lijn van de tekst niet en de inhoud van de tekst ontgaat me voor het grootste deel.
Tempo van lezen	Ik lees vlot en makkelijk door en begrijp dan alles wat er staat.	Ik lees vlot en makkelijk door en begrijp dan alles wat er staat.	Ik heb voldoende leestempo om de grote lijn te volgen van wat er staat.	Ik heb te veel tijd nodig om vlot te kunnen lezen en te begrijpen wat er staat.
Leesstrategie	Ik overzie en begrijp snel de indeling van de tekst, de afbeeldingen/plaatjes, ik gebruik mijn voorkennis en begrijp de tekst bij elk onderwerp.	Ik gebruik de indeling van de tekst, de afbeeldingen/plaatjes en mijn voorkennis bij onderwerpen die ik ken.	Ik kan met behulp van plaatjes en indeling met wat kleine fouten twee derde van de woorden/zinnen van de tekst begrijpen.	Ik zie alleen maar losse woorden achter elkaar en heb te weinig overzicht over het geheel; plaatjes bieden mij weinig steun.

Leesvaardigheid **Rubric A2**

Onderwerpen:	specifieke, voorspelbare informatie.
Beheersingsniveau:	eenvoudig, vertrouwd, rondom directe basisbehoeften en de alledaagse omgeving (zoals thuis en op school).
Tekstsoorten:	de leerling kan korte, eenvoudige notities en boodschappen begrijpen in advertenties, menu's, dienstregelingen, mededelingenborden en korte persoonlijke kaarten en brieven of heel herkenbare plaatjesboeken. Standaardpatronen met uit het hoofd geleerde uitdrukkingen en kleine groepen van woorden waarmee beperkte informatie wordt overgebracht worden herkend.
Tekstindeling/lay-out:	heel gestructureerd.
Tekstlengte:	korte teksten.

Leesvaardigheid Criteria A2	zeer goed	goed	voldoende	onvoldoende
Woordenschat en idioomkennis	Ik beheers alle woorden die nodig zijn om alle soorten eenvoudige teksten of mededelingen te kunnen begrijpen. Ik ken of begrijp ook al een aantal moeilijkere woorden en uitdrukkingen.	Ik beheers alle woorden die nodig zijn om alle soorten eenvoudige teksten of mededelingen te kunnen begrijpen.	Ik beheers twee derde van de geleerde woorden, genoeg om een briefje of e-mail, een eenvoudige tekst of mededeling te kunnen begrijpen.	Ik beheers te weinig woorden om een briefje of e-mail, een eenvoudige tekst of mededeling te kunnen begrijpen.
Zinsbouw en grammatica	Ik kan de opbouw van zinnen altijd goed herkennen en begrijpen en ik herken ook alle werkwoordsvormen die ik geleerd heb.	Ik kan de zinnen goed herkennen en begrijpen en herken ook twee derde van de werkwoordsvormen die ik geleerd heb.	Ik kan twee derde van de zinnen begrijpen en herken de helft van de werkwoordsvormen die ik geleerd heb.	Ik kan minder dan de helft van de zinnen en werkwoordsvormen die ik heb geleerd herkennen en begrijpen.
Tekstinzicht	Ik doorzie de grote lijn en de details van de tekst heel goed en kan ook de betekenis van onbekende woorden makkelijk afleiden uit het zinsverband.	Ik zie de grote lijn van de tekst en belangrijke details en kan de betekenis van twee derde van de onbekende woorden afleiden uit het zinsverband.	Ik zie de grote lijn van de tekst en kan in de helft van de gevallen de betekenis van onbekende woorden afleiden uit het zinsverband.	Ik zie de grote lijn van de tekst nog te weinig en kan de betekenis van onbekende woorden niet afleiden uit het zinsverband.
Tempo van lezen	Ik lees vlot en makkelijk door en begrijp alles wat er staat.	Ik lees vlot en makkelijk door en begrijp alles wat er staat.	Ik heb voldoende leestempo om globaal te begrijpen wat er staat.	Ik heb te veel tijd nodig om echt alles te kunnen doorlezen en begrijpen.
Leesstrategie	Ik kijk naar de grote lijn in de tekst en naar de details, ik gebruik daarbij mijn voorkennis, de indeling/plaatjes om al te kunnen voorspellen waarover het gaat.	Ik kijk naar de grote lijn in de tekst en naar de details, ik gebruik daarbij mijn voorkennis, de indeling/plaatjes om al te kunnen voorspellen waarover het gaat.	Ik kan met behulp van de indeling/plaatjes met wat moeite de grote lijn van een tekst begrijpen, maar vertaal soms te veel losse zinnen zonder samenhang.	Ik begrijp nog te weinig hoe ik de tekst moet aanpakken en lees dus te veel woord voor woord.

Leesvaardigheid Rubric B1

Onderwerpen: liggen dicht bij de leef-, leer- en werkwereeld van de leerling en de actualiteit.

Beheersingsniveau: teksten zijn geschreven in zeer frequente, dagelijkse of aan school/werk gerelateerde taal.

Tekstsoorten: niet al te lange zakelijke teksten en artikelen, persoonlijke brieven en dergelijke, waarin gebeurtenissen, gevoelens, wensen en instructies op vrij eenvoudige wijze worden weergegeven. Eenvoudige literaire uitingen, zoals songteksten, gedichten en korte verhalen.

Leesvaardigheid Criteria B1	zeer goed	goed	voldoende	onvoldoende
Woordenschat en idioomkennis	Ik beheers alle woorden en uitdrukkingen die ik heb moeten leren om de tekst precies te kunnen begrijpen en leer er al lezende weer nieuwe woorden en uitdrukkingen bij.	Ik beheers alle woorden en uitdrukkingen die ik heb moeten leren om de tekst precies te kunnen begrijpen en pik hier en daar een nieuw woord op uit zinsverband.	Ik beheers twee derde van de meest noodzakelijke woorden en uitdrukkingen om de tekst globaal te kunnen begrijpen.	Ik beheers minder dan de helft van de geleerde woorden en uitdrukkingen en kan de tekst daardoor, zowel globaal als in detail, niet begrijpen.
Zinsbouw en grammatica	Ik heb mij de zinsbouw, de werkwoordsvormen, voorzetsels en dergelijke zo eigen gemaakt dat ik de tekst tot in de details makkelijk kan begrijpen.	Ik heb mij de zinsbouw, de geleerde werkwoordsvormen, voorzetsels en dergelijke zo eigen gemaakt dat ik de tekst in grote lijnen en met twee derde van de details kan begrijpen.	Ik heb mij de zinsbouw en werkwoorden, voorzetsels en dergelijke voor twee derde eigen gemaakt, zodat ik de grote lijn van de tekst kan volgen.	Ik kan de zinsbouw niet doorzien en ken te weinig werkwoorden, voorzetsels en dergelijke om de tekst in zijn geheel te kunnen volgen.
Tekstinzicht	Ik doorzie de grote lijn en de details van de tekst heel goed en kan ook de betekenis van onbekende woorden makkelijk afleiden uit het zinsverband.	Ik doorzie de grote lijn van de tekst en kan ook de betekenis van twee derde van de onbekende woorden afleiden uit het zinsverband.	Ik doorzie de opbouw en grote lijn van de tekst en kan de helft van de betekenissen van onbekende woorden afleiden uit het zinsverband.	Ik zie de opbouw en de grote lijn van de tekst te weinig en kan de betekenis van onbekende woorden niet afleiden uit het zinsverband.
Tempo van lezen	Ik lees vlot en makkelijk door en kan de hele tekst tot in alle details doorlezen.	Ik heb voldoende leestempo om de tekst globaal en in detail te kunnen doorlezen.	Ik heb voldoende leestempo om de tekst globaal te kunnen doorlezen.	Ik heb te veel tijd nodig om een volledige tekst te kunnen doorlezen.
Leesstrategie	Ik kijk naar de grote lijn in de tekst en daarna naar de details en gebruik daarbij mijn voorkennis, de indeling/illustraties; de tekst hoeft niet perse te gaan over wat ik al weet.	Ik kijk naar de grote lijn in de tekst en daarna naar de details en gebruik daarbij indeling/illustraties en wat ik al weet; ik heb meer moeite met onderwerpen waarover ik weinig weet.	Ik kan met behulp van de indeling/plaatjes met wat moeite de tekst globaal begrijpen door veel naar het Nederlands te vertalen; met onbekende onderwerpen lukt dat niet.	Ik heb moeite met de aanpak van de tekst en lees dus te veel woord voor woord; ik maak te weinig gebruik van voorkennis, indeling en illustraties, zelfs bij bekende onderwerpen.

Leesvaardigheid Rubric B2

Onderwerpen: de leerling kan een duidelijke, gedetailleerde tekst begrijpend lezen over een breed scala aan onderwerpen die zijn persoonlijke interesse hebben. De leerling kan in een tekst snel de essentie eruit halen, informatie opdoen of stijl en gevoelens aanvoelen.

Tekstsoorten: zakelijke correspondentie, lange en complexe zakelijke teksten, ondubbelzinnig geschreven instructies, literaire teksten in eenvoudige taal.

Leesvaardigheid Criteria B2	zeer goed	goed	voldoende	onvoldoende
Woordenschat en idioomkennis	Ik beheers alle woorden en uitdrukkingen die nodig zijn om de tekst precies te kunnen begrijpen; ik hoor de klanken van de taal in mijn hoofd.	Ik beheers de meeste woorden en uitdrukkingen die nodig zijn om de tekst te kunnen begrijpen; ik hoor de klanken van de taal in mijn hoofd, vooral bij bekende woorden.	Ik beheers twee derde van de woorden en uitdrukkingen die nodig zijn om de tekst globaal te kunnen begrijpen; van die bekende woorden hoor ik de klank in mijn hoofd.	Ik heb een te beperkte woordenschat en ken te weinig uitdrukkingen om de tekst te kunnen begrijpen; de taal klinkt te weinig voor mij.
Zinsbouw en grammatica	Ik heb mij de complexere zinsbouw/ werkwoordsvormen zo eigen gemaakt dat ik alle soorten teksten makkelijk kan verwerken.	Ik heb mij de zinsbouw en werkwoorden voldoende eigen gemaakt om een complexere tekst op een paar details na te kunnen volgen.	Ik heb mij de zinsbouw en werkwoorden voldoende eigen gemaakt om een complexere tekst op hoofdlijnen te kunnen volgen.	Ik kan complexere zinnen zelden begrijpen en heb te weinig werkwoorden, voorzetsels en dergelijke verworven om de opbouw van een complexe tekst te volgen.
Tekstinzicht	Ik doorzie opbouw, grote lijn, aard en doel van de tekst meteen; er zijn nog maar weinig onbekende woorden voor mij en de betekenis daarvan kan ik makkelijk afleiden uit de context.	Ik doorzie opbouw, grote lijn, aard en doel van de tekst en kan de betekenis van de meeste onbekende woorden afleiden uit de context.	Ik zie de grote lijn en het doel van de tekst en kan bij de helft van de onbekende woorden de betekenis afleiden uit de context.	Ik zie de grote lijn en het doel van een complexere tekst niet en kan de betekenis van de onbekende woorden niet afleiden uit de context.
Tempo van lezen	Ik kan alle langere en complexe teksten vlot lezen.	Ik kan de meeste langere en complexere teksten vlot lezen.	Ik kom meestal door een langere complexe tekst heen, afhankelijk van mijn bekendheid met het onderwerp en de beschikbare tijd.	Ik kom niet door een langere en complexere tekst op dit niveau heen, ook niet als ik daar veel tijd voor krijg.
Leesstrategie	Ik kan verschillende leesstrategieën gebruiken om de tekst globaal en in detail te begrijpen; of ik al iets weet over een onderwerp maakt mij niets meer uit.	Ik kan verschillende leesstrategieën gebruiken om de tekst globaal en in detail te begrijpen; bij een onbekend onderwerp gaat dat wat moeilijker.	Ik kan verschillende leesstrategieën gebruiken om de grote lijn van de tekst te begrijpen; als het over een mij onbekend onderwerp gaat, heb ik dat wel nodig.	Ik beheers te weinig leesstrategieën om een complexere tekst goed aan te kunnen pakken; ik lees bij moeilijkere teksten nog te veel zin voor zin en verlies het zicht op het geheel.

Leesvaardigheid Rubric C1

Onderwerpen: kunnen vrij ingewikkeld zijn en zeer verschillend van aard. Algemene, wetenschappelijke, beroepsmatige of alledaagse onderwerpen kunnen aan de orde komen. Ook moeilijkere literaire teksten komen aan bod, evenals cabaret- en andere komische teksten.

Tekstsoorten: langere teksten, waarbij af en toe een woordenboek nodig is, rond het sociale, academische en professionele leven of uit de literatuur en kunsten, die in detail begrepen worden.

Leesvaardigheid Criteria C1	zeer goed	goed	voldoende	onvoldoende
Woordenschat en idioomkennis	Ik beheers alle woorden en uitdrukkingen die nodig zijn om een complexe tekst goed en tot in de fijne nuances te begrijpen; vertalen is niet aan de orde, maar dat kan ik perfect als het moet.	Ik beheers de meeste woorden en uitdrukkingen die nodig zijn om een complexe tekst globaal en in enig detail te kunnen begrijpen en in eigen woorden te kunnen weergeven.	Ik heb voldoende woordenschat om een complexe tekst globaal te kunnen begrijpen; soms moet ik hier en daar nog naar het Nederlands vertalen, maar ik kan de tekst in grote lijnen weergeven.	Ik heb een te beperkte woordenschat voor teksten van hoog niveau en ken te weinig uitdrukkingen om een complexe tekst te kunnen begrijpen; ik blijf dan zinnen vertalen.
Zinsbouw en grammatica	Ik ben zo vertrouwd met complexere zinsbouw, minder frequente werkwoorden en constructies dat ik alle complexe teksten perfect kan doorzien en waarderen.	Ik ben voldoende vertrouwd geraakt met de zinsbouw en de meest frequent voorkomende werkwoorden/constructies om complexe teksten te kunnen begrijpen en waarderen.	Ik heb mij de zinsbouw en werkwoorden voldoende eigen gemaakt om een complexere tekst globaal te kunnen volgen en begrijpen; sommige details ontgaan me.	Ik kan complexere zinnen beperkt begrijpen en ken te weinig minder frequent voorkomende werkwoorden en grammaticale constructies om een complexe tekst te volgen.
Tekstinzicht	Ik doorzie opbouw, grote lijn, aard en doel van een complexe tekst perfect en kan ook de betekenis van onbekende woorden makkelijk afleiden uit de context, zonder deze te hoeven opzoeken.	Ik doorzie opbouw, grote lijn, aard en doel van een complexe tekst goed en kan de betekenis van de meeste onbekende woorden afleiden uit de context, met af en toe wat opzoeken.	Ik doorzie grote lijn, aard en doel van de tekst; ik kan de betekenis van onbekende woorden met hulp van het woordenboek correct vertalen.	Ik doorzie opbouw, grote lijn, aard en doel van een complexe tekst niet; ik moet veel woorden en uitdrukkingen opzoeken en weet niet altijd de juiste vertaling.
Tempo van lezen	Ik kan alle soorten langere en complexe teksten vlot lezen.	Ik kom door de meeste langere en complexe teksten heen.	Ik kom bij voldoende tijd door een langere complexe tekst heen.	Ik lees nog te traag om door een langere complexe tekst heen te komen.
Leesstrategie	Ik zoek bij het lezen niets meer op en vertaal niet meer naar het Nederlands; ik hoor de taal in mijn hoofd als ik lees.	Ik kan, zeker met behulp van een woordenboek, een complexe tekst tot in detail begrijpen zonder dat ik aan het vertalen ben.	Ik kan, zeker met behulp van een woordenboek, een complexe tekst in grote lijnen begrijpen; soms vertaal ik nog naar het Nederlands.	Ik heb de aanpak van een complexe tekst niet in de vingers; ik kan de betekenis niet doorgronden; ik zoek nog te veel op zonder begrip.